

Posudek školitele bakalářské práce

Autor, název, místo, rok, rozsah práce, vedoucí práce:

AUTORKA PRÁCE: JOLANA PETRŮ

NÁZEV PRÁCE: *Otrocký svět doby Augustovy v románu Tanji Kinkel, „Dcery Říma“*, Praha 2020

ŠKOLITELKA: Doc. PhDr. JANA KEPARTOVÁ, CSC.

73 stran vlastního textu, seznam pramenů a literatury, obrazové přílohy

Odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v květnu 2020.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.			x	
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.			x	
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .		x		
Autor správně cituje .		x		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Práce Jolany Petrů rozsahem a strukturou splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Mám k ní ovšem řadu připomínek zejména metodického rázu. Badatelská otázka je sice formulována jasně, autorka se snaží postihnout další střípek bohaté a pestré recepce antické kultury v pozdější kultuře, ale odpovědi a výsledky jejího výzkumu se ztrácejí v někdy poněkud nepřehledném výkladu.

Po **formální** stránce je práce vcelku v pořádku: dobře je zpracován poznámkový aparát. Jazykovou korekturou pravděpodobně neprošel anglický abstrakt: najdeme v něm dokonce spojení „clothing a housing“ (místo „and“) a jazykově je na dosti nízké stylistické úrovni („talks about slavery“). Klíčová slova by měla být oddělena středníkem; značka poznámky pod čarou by neměla být uváděna kurzívou. Práce je napsána místy poměrně svižným **stylem**, místy je ale těžkopádnější a některé pasáže působí jako nedoformulované: práce se přece nezabývá antickým světem, ale spíš obrazem antického světa (s. 8), s. 18: „Augustus tak byl nucen znova řešit následnictví, takže musel jednat“. Jak chápe autorka slovo „neblahověstné“?, zvláštní je užití spojky „jenžto“ atd.¹ Bohužel se autorka nevyvarovala ani hrubek (svátky se těšili na s. 9, jedli se holubi na s. 61), často chybí čárka u věty vložené (s. 40). Potíž mám i s označením „obyčejní lidé“ (a kdo jsou lidé „neobyčejní“?), za „Publius Cornelius Tacitus“ je čárka navíc (s. 9), s. 10: „stejně postavy se vyskytují v románu Augustus“ → vůči komu stejné? atd.²

Pochybuji, zda lze u krásné literatury hovořit o „informacích v díle poskytovaných“: zdá se mi, že studie dostatečně nezdůrazňuje, že historický román si chtě nechtě utváří vlastní obraz minulosti, byť třeba co nejvěrnější, a není zamýšlen jako zdroj historických informací. V tomto ohledu spatřuji hlavní metodické úskalí celé práce, i když je možná způsobeno trochu nešťastným podáním, kdy autorka sice důsledně konfrontuje románový obraz otroctví s informacemi sekundární literatury, ale nedostatečně obojí odděluje. Bylo by též záhodno lépe propracovat metodologii o našich obrazech minulosti, o popkultuře, postrádám teoretičtější úvahu o historickém románu atd.

Struktura práce je vcelku logická, ale autorka se dost opakuje: v rozmezí dvou stránek najdeme informaci, že *Luice z Akvitánie* byly přeloženy do češtiny, dvakrát je zmíněna informace o otrokyních tmavé pleti, J. Petřů hovoří také vícekrát o tom, kde se román odehrává, atd. Zavádějící je název kapitoly 4 *Otroctví v díle Kinkelové*, jež však zase začíná obecnými informacemi o tomto fenoménu. Pak najednou Petřů mluví o otroku Lykovi, ale není hned jasné, že Lycus je románová postava; podobně působí příběh Phoébé. Zmatečný je též výklad o římském právu, jako by si autorka ne vždy ujasnila, co a na jakém místě své práce chce psát. (Jen pro zajímavost, dopad římského práva o platnosti výpovědi otroků se objevuje i v městském právu českém.) Také jinde je nejasné, co chce autorka konkrétními kapitolami říci – Román *Dcery Říma – 2* – směšuje různé informace; podobně na s. 18 věnuje pozornost nástupnické otázce, je to tak podrobně i v knize? Nedostatečné je zdůvodnění „autorka se zmiňuje o tematicce“, mělo by se lépe propojit, argumentovat (s. 23). Poměrně zdařilý je výklad o trhu s otroky, ale autorka opět málo únosně směšuje obraz načrtnutý v románu a historické poznání. Snad by práci prospělo systematicky vyložit obsah románu a pak znovu popsat, co odpovídá či neodpovídá pravdě, možná bych řadil výklad o bydlení před výklad o stravě a šatstvu, ale i toto řazení dává smysl. Proč jsou uvedeny zrovna tyto konkrétní obrazové přílohy? Nebylo by vhodné doplnit celou jednu ukázkou z románu?

Metodicky, historické řemeslo: terminologie práce je dosti neujasněná, občas až trochu naivní („poskytlo obrázek císařova života“, s. 9). Oceňuji, že Petřů pracuje i s primárními prameny, upozorňuji však, že *Res gestae divi Augusti* lze dohledat samostatně i v novém překladu Jana Ctibora, není třeba přebírat v rámci anglické práce. Nemohu souhlasit ani s formulací „Na poli české literatury“ (s. 10) – to je přece literatura odborná; někdy jako by autorce nebylo jasné, co je odborná literatura a co beletrie. Dokáže Petřů samostatně posoudit, jak Kinkelová pracuje s historickým pramenem? Uvádí své zdroje? Zdá se mi, že přebírá spíše její vlastní tvrzení o knize, ale měla by je lépe prověřit. Neodděluje ani vždy jasně vlastní názor od informací ze sekundární literatury a z románu, kdy J. Petřů paralelně čerpá z románu a odborné literatury, také práce se zdroji by mohla být lepší. Kinkelová nepochybně vytváří nové postavy, jak ostatně patří k licenci žánru. V interpretačních pasážích se směšuje výklad děje, Kinkelové údaje o vlastní knize, historické korekce, a často působí neuspořádaně a nepřehledně (nápadně např. při výkladu o počtu otroků nebo o jejich cenách na s. 41, podobně se složitě proplétá výklad o římské gastronomii v románu a dle historického poznání). Nesouhlasím s tím, že román sám je pro bakalářskou práci sekundární literaturou: pro ni je to naopak pramen. Lze v době antické hovořit o „národnosti“? (s. 40)

Objevíme i v románu nemanželské svazky mezi otroky? Nejasný je výklad o jménech – směšuje zase, co je v románu a co historické poznání. Podivná je formulace „v knížce tvrdila“ (s. 27). S. 31: otrok bude žít jako svůj

¹ Další příklady prazvláštních formulací: s. 31, „Příběh *Dcer Říma* začíná cestou na trh v Římě, kde by byla prodána“ (nevíme, kdo), „vykukovala jim naděje“ (s. 36), „v knize se nacházejí otroci“ (s. 37), „špatně proslul“ (s. 40).

² Krátce píšeme slovo „tematika“.

pán – spíš jako svobodný člověk. Celkem zdařilý je závěr, kde Petru dobře shrnuje, jak autorka pracovala s historickými fakty a hodnotí i umělecké hodnoty díla.

Přínos: Práce se zabývá v českém prostředí méně známým, ale světově dosti oblíbeným románovým obrazem antiky a snaží se prověřit jeho historickou věrohodnost. Nejzdařilejší je pasáž o otrocké práci a každodennosti, kde, zdá se, autorka už historické poznání a románový obraz rozlišuje důsledněji.

Podněty k obhajobě:

Napadají autorku srovnání s jinými románovými díly o antice, třeba i literatury české? Proč si vlastně pro svou analýzu vybrala právě tento román?

Četla Petru nějaké recenze Kinkelové románu? Informace o autorce přebírá vlastně převážně z jejích webových stránek, mělo by se verifikovat jinde.

Uvažovala Petru o kvalitě českého překladu? Pracovala i s originálem? Četla jiné dílo Kinkelové, dá se zobecnit její práce s historickými motivy?

Zařadila by román do lehčího žánru nebo je to kvalitní beletrie s uměleckými aspiracemi (Kinkelovou jsem nečetl, ale přiznám se, že ve mně lehké obavy vzbuzuje její dost široký chronologický a tematický záběr)? Opravdu je cílem autorky i předávat historické informace, jak se praví v závěru práce?

Uvažovala autorka o tom, jak došli autoři k výpočtu, že na tři Římány připadal jeden otrok (s. 20)?

Dá se hovořit o „stavech“ v římské společnosti?

Shrnutí:

Za největší klad práce pokládám práci s primárními prameny, pokus o pochopení a prověření románového obrazu antiky a jeho prověření v sekundární literatuře. Práci však schází důkladnější koncepce a pokulhává i jazyková stránka. **Přes své výtky práci doporučuji k obhajobě.**

11. června 2020

Podpis oponenta práce

PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.